

Zápisnica
z 3. pracovného zasadnutia III. komory Snemu SAV zo dňa 18. 3. 2010

Prítomní: (podľa abecedného zoznamu organizácií): M. Soják, K. Kollár, M. Zavacká, I. Valentová (nová členka za JÚĽŠ SAV – namiesto L. Králíka), S. Konečný, Z. Bartošová, D. Podmaková, M. Vrzgulová, V. Bačová, D. Magdolen, M. Pekník, V. Barborík, R. Gáfrik, Z. Magurová, G. Bianchi, A. Jakubičková, J. Klačka, E. Markovič

Ospravedlnení: P. Staněk, T. Kluvánková-Oravská, P. Žeňuch, M. Piscová, H. Urbancová

Hostia: J. Pastorek – predseda SAV (na časti rokovania k bodu 1), J. Bakoš, L. Faltan, M. Morovics, V. Rosová (členovia P SAV za III. OV SAV), M. Lubyová (zástupkyňa Prognostického ústavu SAV bez práva hlasovať)

Program:

- 1) Príprava transformácie SAV (úvodné slovo predsedu SAV – J. Pastorek), diskusia k bodu 1)
- 2) Návrh na uplatnenie a váhovanie kritérií na rozpis 2,4 % MF pre vedecké organizácie III. OV SAV (predkladá L. Faltan), diskusia
- 3) Rozličné

Zasadnutie o 10:10 hod. otvorila a viedla predsedníčka III. komory Snemu SAV, v súčasnosti aj predsedníčka Snemu SAV, D. Podmaková. Privítala členov komory i hostí – predsedu SAV, členov P SAV – zástupcov III. OV SAV. Prítomní členovia komory s hlasovacím právom schválili navrhovaný program rokovania bez zmien. Vyhotovením zápisnice bol poverený M. Pekník a overením Z. Magurová, J. Klačka.

Ad 1.:

Predsedu SAV J. Pastorek informoval o činnosti komisie pre prípravu transformácie SAV, o pracovnom seminári s bývalým členom predsedníctva Akademickej rady AV ČR, v súčasnosti predsedom Dozornej komisie Akademického snemu AV ČR J. Rákosníkom a o stanovisku P SAV k transformácii SAV. Dôvodmi pre transformáciu je úsilie vlády SR zmeniť podmienky financovania SAV, ako aj záujem SAV mať stabilne zabezpečenú výšku rozpočtu. Ako pozitívny príklad uviedol situáciu v AV ČR. Pripomenul, že Predsedníctvo SAV na svojom mimoriadnom zasadnutí 10. februára 2011 odsúhlasilo zámer transformácie SAV a stanovilo nutné podmienky pre jej realizáciu: zachovanie vlastnej rozpočtovej kapitoly – SAV ako správca kapitoly, dvojstupňový model riadenia, právna subjektivita organizácií, definícia aktivít SAV nezmenená s ohľadom na Zákon o SAV č. 133/2002 Z. z. V súlade so zákonom SAV P SAV spracovalo materiál a predkladá ho na rokование Snemu SAV. J. Pastorek privítal možnosť vystúpiť na pôde III. komory snemu k tejto téme.

Do rozsiahlej diskusie sa zapojili viacerí členovia III. komory Snemu SAV, ako aj P SAV. Konštaovali, že súčasná zložitá ekonomická situácia a neisté právne prostredie nie sú pre odštartovanie transformácie SAV najvhodnejšie (S. Konečný). Na druhej strane si treba uve-

domiť, že otázku transformácie SAV nastolilo krátko pred ukončením svojho funkčného obdobia v roku 2009 už predchádzajúce P SAV. Súčasný model SAV pod vplyvom vonkajších a vnútorných faktorov do značnej miery vyčerpal svoje možnosti a je potrebné hľadať novú koncepciu existencie SAV. Základnou podmienkou pri transformácii musí byť citlivý prístup a rešpektovanie špecifických záujmov organizácií všetkých troch OV SAV, aby nedochádzalo k vnútornému napätiu a bola zachovaná súdržnosť SAV ako celku (M. Pekník).

Istým podnetom pre SAV môže byť dlhoročný zložitý proces transformácie AV ČR s tým, že na českom príklade sa možno poučiť, vyhnúť sa chybám „prvolezca“ a konštruktívnym prístupom proces prechodu na nový model SAV časovo rozumne skratiť (V. Barborík). Pre transformáciu SAV je nevyhnutné utvoriť nový legislatívny rámec – konkrétnie nový typ právnickej osoby, na ktorý by sa transformovali organizácie SAV, keďže verejno-výskumná inštitúcia nie je u nás vôbec upravená a verejno-právna inštitúcia má rôzne podoby (Z. Magurová).

V súvislosti s verejne známym nesúhlasmom so spájaním ústavov III. OV SAV bol prednesený aj konkrétny návrh, na základe ktorého by III. OV SAV mohla existovať na spôsob vysokoškolskej fakulty a jednotlivé ústavy by boli na úrovni katedier. Právnu subjektivitu by malo III. OV SAV ako celok (Z. Bartošová). Nastolila sa aj otázka potreby rozpočtovej kapitoly pre SAV, keďže to do určitej miery zoslabuje jej nezávislosť od štátu (G. Bianchi). Na druhej strane je potrebné pripomenúť, že v zmysle platnej legislatívy je štát povinný finančovať základný vedecký výskum (Z. Magurová). Diskutujúci poukázali na obmedzenie možností získavania domáčich grantových prostriedkov, keďže legislatívne obmedzenia znemožňujú SAV uchádzať sa napríklad o granty z jednotlivých rezortov. Takisto situácia v APVV nebola doposiaľ priaznivá z hľadiska dostatku finančných zdrojov na financovanie výskumu (V. Rosová). Podľa iného názoru by rozpočtová kapitola SAV mala byť zachovaná za podmienky, že sa nebude vyvíjať tlak na nezávislosť interpretácie výsledkov vedeckého výskumu (M. Zavacká).

Z koncepcného hľadiska na rozdiel od Českej republiky, kde sa transformovala celá vedecko-výskumná sféra, sa na Slovensku zdôrazňuje predovšetkým transformácia SAV, keď v minulých rokoch boli v tomto smere tvrdé tlaky zo strany Ministerstva školstva SR (V. Rosová). Prítomní hovorili aj o predloženom materiáli P SAV o transformácii SAV, osobitne o tzv. nutných podmienkach (K. Kollár, M. Morovics).

V diskusii sa rozoberalo, či je možné presadiť pri transformácii SAV tzv. čistý model (úplne nezávislý od štátneho rozpočtu), alebo sa via facti sformuje hybridný model, ako v prípade AV ČR (G. Bianchi, L. Falt'an). V týchto súvislostiach sa nastolila požiadavka vypracovať a predložiť Snemu SAV alternatívne modely transformácie SAV (Z. Magurová, G. Bianchi) a potreba rozdiskutovať problematiku transformácie aj za širšej účasti v rámci ústavov III. OV SAV (Z. Bartošová).

Celkove sa prítomní zhodli na tom, že je potrebné transformáciu SAV začať riešiť. Pôjde ale o dlhodobý proces, v ktorom bude treba prihliadať v rámci kreovania nového modelu SAV k pružnému zosúladaniu záujmov všetkých troch oddelení vied SAV a tým, okrem iného aj vytvorenie nových možností získavania finančných prostriedkov pre tie organizácie, ktorým to doposiaľ bráni súčasná legislatíva.

Rokovanie k tomuto bodu bolo informatívne, diskusné, vnímané ako výmena názorov pred zasadnutím mimoriadneho snemu 23. 3. 2011, preto nebolo navrhované žiadne uznesenie.

Ad 2.:

Materiál k tomuto bodu zaslal mailom člen P SAV M. Morovics. D. Podmaková v krátkosti pripomenula genézu myšlienky krátenia 2,4 % mzdových prostriedkov vedeckým

organizáciám z MF na rok 2011 a plánovanom prerozdeľovaní oddeleniami vied, ktoré odzneli na sneme v decembri 2010. Odcitovala uznesenie snemu ku kritériám na ich rozpis, ktoré sa stali súčasťou schválených Zásad tvorby rozpočtu RO a určenia výšky príspevku PO SAV na rok 2011. Podpredseda III. OV SAV v súčinnosti s uznesením snemu vysvetlil predložené Zásady prerozdelenia tejto čiastky na základe vybraných kvalitatívnych ukazovateľov.

V bohatej diskusii komora odmietla predložený návrh na delenie objemu mzdových prostriedkov vytvorených zo zadržania 2,4 % MF vedeckých organizácií v III. OV SAV a prijala nasledujúce uznesenie:

1) III. komora Snemu SAV berie na vedomie predložený materiál ako informačný podklad pre vypracovanie prehľadu výkonnosti vedeckých organizácií III. OV SAV za rok 2010.

2) III. komora Snemu SAV odporúča III. OV SAV, aby realizovalo prerozdelenie mzdových prostriedkov vedeckým organizáciám III. OV SAV vo výške, v akej im boli zadržané, t. j. 2,4%.

Ad3.:

V rámci bodu 3 – Rozličné neboli predložené žiadne návrhy, resp. pripomienky.

Predsedníčka III. komory Snemu SAV podčakovala všetkým účastníkom pracovného stretnutia za aktivitu a účasť, pozvala ich na mimoriadne zasadnutie Snemu SAV 23. 3. 2011 o 12:30 hod. a ukončila rokovanie o 13:35 hod.

V Bratislave 21. marca 2011

Zapísal: M. Pekník

Overili: Zuzana Magurová, Jozef Klačka

Schválila:

D. Podmaková
predsedníčka III. komory Snemu SAV